

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

kombinovaného studia oboru Management vzdělávání

POSUDEK VEDOUcíHO PRÁCE

Autor diplomové práce: Mgr. Radana Wagenknechtová

Vedoucí diplomové práce: PhDr. Jan Voda, Ph.D.

Název diplomové práce: **Profesní autonomie učitelů a ředitelů škol v současné Číně**

Indikátory kvality závěrečné práce		1 - rozhodně ano	2 – spíše ano	3 – spíše ne	4 - rozhodně ne
Znak					
Označte X , zda předložená práce obsahuje níže uvedené znaky. <i>Pokud nebudou obsaženy klíčové znaky A1, A3, E1, práce by neměla být doporučena k obhajobě.</i>					
A Klíčové znaky; úvodní část					
A1	Zřetelné vymezení do oblasti studovaného oboru. (Kterých řídicích funkcí se to týká? Kterých oblastí manažerské práce?)	X			
A2	Závěrečná práce je přesahuje hranice jedné konkrétní školy či pracoviště. Jde o objektivní analýzu z oblasti řízení ve školství, nikoli o popis subjektivní zkušenosti autora	X			
A3	Jasná a zřetelná formulace tématu a cíle práce. (Co má být ověřeno, zjištěno, čeho má být dosaženo, co nového chce autor zjistit?) Charakteristika cíle	X			
B Dosavadní řešení problému					
B1	Práce obsahuje přehled názorů vztahujících se k danému tématu na základě studia odborné literatury	X			
B2	Jsou uvedeny odkazy na českou i zahraniční odbornou literaturu.	XX			
B3	Je zřetelné, kde jde o autorský text a kde o kompilaci; kompilace má hodnotící nadhled, nejde o mechanické výpisky z literatury.	X			
C Výzkumná část					
C1	Výzkumná část se vztahuje k tématu a cíli práce.	X			
C2	Stanovení výzkumného problému. Správná formulace hypotéz (pokud typ výzkumného problému umožňuje hypotézy formulovat).	X			
C3	Byly použity vhodné výzkumné metody a nástroje.	X			
D Analytická část					
D1	Je provedena kvalitní analýza získaných faktů a údajů.	XX			
D2	Interpretace zjištěných výsledků je dostatečně analytická, nejde jen o komentované vyjádření číselných údajů.	XX			
D3	Interpretace výzkumu umožňuje zpracování závěrů, doporučení, výstupů práce.	X			
E Závěry. Přínos pro studovaný obor					
E1	Formulace dosaženo stanoveného cíle práce (viz A3). (Závěr práce není redukován jen na výsledky a interpretaci výzkumu, na potvrzení či vyvrácení hypotéz.)		X		
E2	Výstupem práce je materiál využitelný pro řízení školství či rozvoj studovaného oboru	X			
E3	Práce obsahuje adresné vyjádření, kde a jak ji lze využít.	X			
E4	Výstup práce je obecně využitelný pro oblast řízení ve školství – management vzdělávání. Jde skutečně o odborně fundovaný materiál vedoucí k rozvoji studovaného oboru, teorie či určitého úseku řízení školy či školství.	X			
F Prezentace (formální úroveň práce)					
F1	Úplnost obligátních náležitostí – jazyková úroveň, dodržení formálních náležitostí a struktury (titulní list, čestné prohlášení, resumé, klíčová slova, obsah), grafická a typografická úroveň práce.	X			
F2	Dodržení stanoveného rozsahu	X			
F3	Bibliografie dle platné normy.	X			

Vyjádření k přínosům práce:

Diplomová práce Mgr. Radany Wagenknechtové **se vymyká** běžným měřítkům z mnoha důvodů. V první řadě upozorním na **rozsah textu** - ten v celkovém objemu 112 stran (103 normostran) fakticky představuje práce dvě. Skutečně, jak teoretická, tak výzkumná část by mohly reprezentovat samostatné, plnohodnotné studie. Při tomto záběru nepřekvapí, že autorka si stanovila celkově **5 dílčích cílů**, přičemž hlavní cíl diplomové práce jako celku je vyjádřen takto: „...*příspět k překonání přetrvávajícího stereotypního náhledu na Čínu. Jako u každého jiného stereotypu, i zde je obvykle základem nedostatečná obeznámenost, resp. neznalost aktuálního stavu věcí a neschopnost akceptace odlišné praxe, překračující kulturní rámeček hodnotitele.*“ (s. 10) Tomu vhodně odpovídá také testovaný **výzkumný předpoklad**, že „*navzdory mnohdy stereotypnímu vidění Číny, moderní školství v Číně autonomii podporuje a činí z ní nástroj efektivního rozvoje čínského vzdělávání.*“ (s. 9) Jak vidno, diplomantka si vytýčila skutečně **ambiciózní úkol**.

K řešení tohoto úkolu naplnula R. Wagenknechtová všechny síly. Na předním místě musíme poukázat na zdárné **překonání jazykové a kulturní bariéry** a schopnost **navázat kontakt s respondenty přímo v samotné Číně**. Obojí je zcela ojedinělé a posouvá hodnotu výzkumu za hranice diplomové práce. Autorka nám předkládá **solidní komparativní studii** založenou na rešerši školskopolitických dokumentů Číny a jejich důkladné obsahové analýze, přičemž tyto poznatky, přehledně a srozumitelně sumarizované v teoretické části práce, jsou doplněny o sondu do edukační reality Číny. Ta je koncipována k ověření skutečné realizace oficiálních dokumentů v jejich deklarativní rovině. I když by bylo možné zpochybňovat hodnověrnost výzkumného vzorku respondentů (dostupný výběr a malá velikost vzhledem k celkové populaci učitelů v Číně), autorce nelze upřít exkluzivní vstup do zkoumaného terénu, který je s běžnou praxí diplomových prací nesouměřitelný a jež by i pro většinu profesionálních badatelů v České republice byl jen obtížně proveditelný. Navíc, sama autorka si je těchto metodologických omezení vědoma a poctivě na ně v textu upozorňuje. Proto také správně omezuje výzkumné pole na jedinou z 22 čínských provincií.

Přínosy práce jednoznačně spatřuji ve shromáždění informací, které dokumentují reformní vývoj čínské školství po roce 1976 (politické uvolnění po smrti komunistického diktátora Mao Ce-Tunga) – klíčové dokumenty, reformní kroky, zákony – až po současnost, resp. s výhledem do střednědobého horizontu (*Dlouhodobá reforma vzdělávání a rozvoje plánování ČLR – Strategie 2020*). **S mimořádnou pečlivostí** jsou v textu zpracovány údaje týkající se zastřešujícího tématu práce – autonomie učitelů a ředitelů na jednotlivých úrovních státní správy (celostátní úroveň, místní lidové vlády, autonomní úroveň školy či školského zařízení). Zde se autorka musela vypořádat s celou řadou terminologických problémů, proniknout do podstaty čínského vzdělávání a **s mravenčí pílí** nastudovat relevantní normy (*Zákon o vzdělávání 1995, Zákon o učitelích 1993, Zákon o povinné školní docházce 2006, Akční plán oživení vzdělávání 2003-2007, Rozhodnutí ÚV KS Číny a Státní rady ČLR o prohlubování reformy vzdělávání a všestranném rozvoji kvalitního školství a další*). Právě tato analytická pasáž hrozila autorce zabřednout do bezbřehosti poznatků, avšak s radostí konstatuji, že text si uchovává konzistenci a zacílenost.

Také pokud se týká výzkumné části práci, musím ocenit, že autorka má výzkumný cíl neustále na zřeteli, což jí umožnilo v nekonečném moři informací udržet kurz. Metodologie výzkumu je příkladně zdokumentována, autorka bilancuje validitu a reliabilitu výzkumu, výběr respondentů, popisuje použité metody a organizaci výzkumu. Šetření sestává ze dvou částí: Zprv **interview s ředitelem Čínské školy v Praze**. Je provedena rozsáhlá (s. 69-82) kvalitativní obsahová analýza se zřetelem k ústřednímu tématu – pedagogická autonomie,

jejíž závěry jsou ve vazbě na výzkumnou otázku shrnuty v kap. 8.9.2. Druhý pilíř výzkumu představuje **dotazník** administrovaným přímo učitelům v Číně, který obsahuje 10 škálovaných a otevřených položek. Závěry jsou opět přehledně shrnuty v kap. 8.10.2. V obou případech jsou závěry provázány s teoretickou částí práce.

Nedostatky práce:

(Nedostatky práce korespondují s absencí požadovaných znaků; konkretizujte pro text práce.)

V samotném závěru poněkud postrádám vyhodnocení jednotlivých dílčích cílů (přehlednou shrnující informaci, cíle 1 - 5 jsou fakticky naplněny na různých místech práce), explicitně zformulovanou a viditelně vyznačenou odpověď na výzkumnou otázku a přesvědčivější argumentaci na podporu výroku o platnosti výzkumného předpokladu (zejména ve vazbě na „efektivitu rozvoje vzdělávání“). Vzhledem k tomu, že tyto informace však jsou v textu zastoupeny, hodnotím toto pouze jako drobný formální nedostatek.

Doporučuji k obhajobě.

Doporučení a otázky pro obhajobu:

1. Když byste měla vyjádřit skutečnou míru profesní pedagogické autonomie v Číně na škále 0-100, pro jakou hodnotu byste se (s oporou o provedený výzkum) rozhodla? Své rozhodnutí zdůvodněte.
2. Vraťte se k Vašemu výzkumnému předpokladu „*Navzdory mnohdy stereotypnímu vidění Číny, moderní školství v Číně autonomii podporuje a činí z ní nástroj efektivního rozvoje vzdělávání.*“ (podtrhl J.V.) Okomentujte podtržené pojmy, které nejsou v textu více rozvedeny.

V Říčanech dne 6. 4. 2015

PhDr. Jan Voda, Ph.D.